

Dobroczyńca Tatrańskiego Parku Narodowego

W roku obchodów 60. rocznicy powstania Parku powróciliśmy do tej idei. Od tej pory tytuł Dobroczyńcy Tatrańskiego Parku Narodowego ma być przyznawany cyklicznie wybranym osobom lub instytucjom za wybitne zasługi w działalności społecznej, naukowej, edukacyjnej i organizacyjnej na rzecz ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego TPN.

W 2017 roku Kapituła w składzie: Paweł Skawiński, Stefan Skiba, Piotr Bąk, Marcin Rząsa, Anna Wende-Surmiak, Marek Grocholski, po zapoznaniu się ze zgłoszonymi kandydaturami, tytułem honorowym Dobroczyńcy Tatrańskiego Parku Narodowego postanowiła uhonorować:

- **śp. prof. dr hab. Halinę Piękoś-Mirek i prof. dr hab. Zbigniewa Mirka**
- **dr hab. Stefana Skibę**

Halina Piękoś-Mirkowa

Znawczyni tatrańskich roślin. Tatry z ich przyrodą były jej drugim domem. Pochylała się nad każdą rośliną. Profesor botaniki, wieloletni kierownik Tatrańskiej Stacji Terenowej Instytutu Ochrony Przyrody PAN.

W Tatrach zakochała się jeszcze jako młoda dziewczyna. Będąc licealistką, uczyła się tatrańskiej flory z książek Zofii Radwańskiej-Paryskiej. Później studiowała botanikę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Kierowała Tatrańską Stacją Terenową PAN przez 32 lata, aż do przejścia na emeryturę. Jednocześnie opiekowała się alpinarium przy Muzeum Tatrańskim w Zakopanem. Praca w obu miejscach zajmowała jej sporo czasu, ale często Halinę Piękoś-Mirkową można było spotkać w górach. Zaszywała się w niedostępnych miejscach, szukała stanowisk ciekawych roślin, czasem ginących już gatunków, inwentaryzowała je, opisywała, fotografowała.

Z jej rad korzystało wielu przyrodników, nie tylko zajmujących się florą Tatr czy Podhala, ale też z innych rejonów górskich, nawet odległych Bieszczadów. Była autorką i współautorką prac naukowych, artykułów i podstawowych dzieł dotyczących flory Polski, w tym tatrańskiej, i jej ochrony. Współtworzyła Polską Czerwoną Księgą Roślin. Działała na rzecz ochrony przyrody.

Była członkinią Polskiego Towarzystwa Botanicznego i laureatką Medalu im. Prof. Władysława Szafera. Pracowała w Instytucie Botaniki UJ, Instytucie Botaniki PAN i Instytucie Ochrony Przyrody PAN. W latach 1988–1991 była członkiem Rady Naukowej Tatrańskiego Parku Narodowego.

Prof. dr hab. Zbigniew Mirek

Od 45 lat prowadzi intensywne badania na obszarze Tatr i Podtatrza. Wyniki jego prac poświęcone najbardziej kluczowym zagadnieniom związanym z poznaniem i ochroną szaty roślinnej są szeroko

wykorzystywane nie tylko w nauce, ale także w praktycznych działaniach na rzecz ochrony przyrody. W tym czasie opublikował setki prac odnoszących się do roślin naczyniowych tego obszaru, a także prac popularno-naukowych i naukowych związanych z ochroną przyrody TPN.

Warto podkreślić, że od początku swojej działalności badawczej w Tatrach zabierał głos we wszystkich istotnych kwestiach dotyczących ochrony przyrody Tatr i Podtatrza. Brał udział jako ekspert w kolejnych opracowaniach Planu Przestrzennego Zagospodarowania Zakopanego oraz „Planu Ochrony Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Na osobne podkreślenie zasługuje działalność społeczna i organizacyjna na rzecz TPN, którą prowadzi od ćwierćwiecza jako członek Rady Naukowej TPN i członek różnych jej komisji, a w pewnym okresie także jako przewodniczący tej Rady. Jest on także współzałożycielem i członkiem pierwszego zarządu Towarzystwa Ochrony Tatr. Angażował się również na rzecz ochrony Tatr i Podtatrza, autorytet Komitetu Ochrony Przyrody PAN, jako jego przewodniczący i wieloletni członek. Prezes Polskiego Towarzystwa Botanicznego i członek Rady Naukowej Muzeum Tatrzańskiego.

Halina Piękoś Mirek i Zbigniew Mirek to wyjątkowe małżeństwo, które połączyła nie tylko miłość, ale też wspianiała pasja. Tak jak w przypadku Zofii i Witolda Henryka Paryskich tworzyli oni wybitny duet badawczy, który zaowocował bogatą literaturą naukową.

Prof. dr hab. Stefan Skiba

Związany jest poprzez działalność naukową z Tatrzańskim Parkiem Narodowym od 1968 roku. Wówczas, niemal pół wieku temu, rozpoczął badania gleboznawcze. Kartując tatrzańskie gleby na mapie w skali 1:10 000, poznał fizjografię Tatr Polskich jak mało kto. Olbrzymi dorobek naukowy profesora Skiby związany jest przede wszystkim z badaniami prowadzonymi w górskich parkach narodowych, ale Tatry zajmują wśród nich pierwszorzędne miejsce. Ta szczegółowa znajomość Tatr oraz przeszłość turystyczna i taternicka pozwoliły mu na aktywne współuczestniczenie w opracowywaniu Planu Ochrony TPN oraz na kompetentne opiniowanie wszelkich aktywności, jakie podejmowane są w TPN, zarówno o charakterze naukowym, jak i turystycznym i sportowym.

Od 1987 roku pracując jako nauczyciel akademicki w Instytucie Geografii UJ swoją wiedzę przyrodniczą, jak również umiejętności dydaktyczne wykorzystywał na propagowanie idei ochroniarskich. W działalności Rady Naukowej TPN potrafił, zachowując postawę obrońcy przyrody tatrzańskiej, dostrzegać racje społeczności Podhala oraz oczekiwania interesariuszy TPN (turystów, narciarzy, taterników). Jego tatrzańska wiedza wykorzystywana jest od wielu lat w działalności Tatrzańskiego Parku Narodowego, przede wszystkim w działalności opiniodawczej i doradczej Rady Naukowej Parku. Przez ostatnie dwie kadencje pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Naukowej TPN.